

Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Szerkesztőség és kiadó-hivatal:

Szabó Albert könyvnyomdájában Kézdi-Vásárhelyt, hova úgy a lap beltartalmi részét illető közlemények, mint az előfizetések, hirdetések, nyilttéri cikkek stb. intézendők.

Nyilttéri cikkek soronként 10 kr-ért közöltetnek.

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . 1 frt 50 kr.
Külföldre 1 évre 8 frt — kr.
Egyes szám ára 6 kr.

Hirdetések díja:

minden egyhasábos garmond-sorért vagy annak térfogatáért 4 krajczár.
Ezenkívül minden belgatásnál 30 krajczár bélyeg-díj fizetendő.

Olvasóinkhoz.

Lapunk a következő számmal nyolczadik évfolyamába lép.

Hét évi küzdelem után bizalommal lépünk át az új évbe, bizva és remélve, hogy az a közönség, mely hét év alatt szellemi és anyagi pártfogásában részesített, jövőre sem vonandja meg becses támogatását.

Nagy dolgokat a jövőre sem ígérhetünk, hanem a mit lapunk alakulásakor ígértünk, legjobb akaratunk és igyekezetünkkel fogjuk teljesíteni.

Lapunk, mint e város és közönsége szabad-elvű-párti politikai közlönye, mindig buzgó hirdetője leendő kitűzött politikai elveinek, s ezenkívül, mint közművelődési és közgazdasági érdekeink oltalmazója és a nyilvánosság őre, mindig igyekezni fog a rendelkezése alatt álló eszközökkel a Székelyföld szellemi és anyagi emelkedését előmozdítani.

E működésünkben a közönség szives támogatását kérjük jövőre is, s magunkat s lapunkat jövőre is tisztelt olvasóink jóindulatába ajánljuk.

A szerkesztőség.

Felhívás előfizetésre.

A „Székelyföld“ című politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi, hetenkint 2-szer meg-

jelenő hirlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . 1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre . . 8 frt — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadtnak.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfizetéseikkel még hátrálékban vannak, tisztelettel kérjük azoknak beküldésére.

Kérjük egyuttal t. előfizetőinket, sziveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy lapunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

A „Székelyföld“ kiadó-hivatala.

A nemzethez.

Kolozsvár sz. kir. város legnevezetesebb történelmi emlékü épülete, az óvárban az az ódon szerű polgári ház, melyben Magyarország dicső királya Mátyás született, majdnem öt század viszontagságai által megviselve, oly roskatag állapotban van, hogy fönmaradása csak idő, legfeljebb egy-két évtized kérdése.

Az emléktábla, melylyel a város közönsége, dicsőségesen uralkodó apostoli királyunk I. Ferencz József Ő Felsége adománya s lelkesítő példája által buzdítatva, ez ódon házat diszesíteni elhatározta, meg fogja ugyan jelezni a helyet, hol a nagy király bölcsője ringott, de maga a romladozott ház csak alapjából leendő stilszerű újjáépítés által lehetne a jövődő nemzedék kegyelelte tárgyául fön tartható.

Ez a körülmény hozta létre azt az ohajtást, hogy Kolozsvár városa legnagyobb szülöttjének, a magyar nemzeti jellem legigazabb képviselőjének, a legnépszerűbb magyar királynak emlékét falai közt a késő századokra is megörökíteni törekedjék s kegyeletét és hála-ját a szülő városát jótéteményekkel elhalmozott dicső király emlékezte iránt az ő nagyságához méltóan fejezze ki. Így született meg a város közterét díszesítő Mátyás király szobrának eszméje.

A lelkesedéssel fogadott eszme megtestesítésére Kolozsvár sz. kir. város törvényhatósági bizottságának közgyűlése megtette a legelső lépést, midőn e célra 5000 forintot szavazott meg s kebeléből bizottságot alakított, mely a város értelmiségének kiváló tagjaival együtt a cél kivitelére szolgáló módokról és eszközökről tanácskozzék s a végrehajtás terén a kellő intézkedéseket tegye.

A bizottság, azt az elvet tartva szeme előtt, hogy a tervezett Mátyás-szobornak a nemzeti közérzelem megtestesült kifejezésének és így országos műemléknek kell lenni, abban állapodott meg, hogy az egész magyar hazában gyűjtést indít meg a szobor költségének előteremtésére.

Abban a hitben és reményben, hogy felhívásunk mindenütt, hol magyar él, visszhangra fog találni, bizodalommal fordulunk hazánk hű fiaihoz és leányaihoz, hogy adományaikkal, a gazdagok forintjaikkal, a szegények filléreikkel, e nemzeti emlék minél előbb leendő felállítását lehetővé tenni sziveskedjenek.

Az erdélyrészi megfogyott, de lélekben

A „Székelyföld“ tárczája.

Az én védelmem.

(A háromszékmegyei „Erzsébet“ árvaleány-nevelő intézet javára folyó hó 27-én rendezett hangversenyen felolvasta Dobay János.)

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Ha egy kézdivásárhelyi hangverseny- vagy társasestély-programmot kezébe vesz valaki, két tétellel rendesen találkozik, t. i. hogy szaval X. Y. kisasszony, az én kedves hugom, s felolvasok én. Mi ketten, ugymint én és hugom, olyan obligát alakjai vagyunk a kézdivásárhelyi előadásoknak, kik nélkül azok talán el sem lehetnének. Hogy ki legyen az én hugom, nem mondhatom meg, mert ő a mai napon 20 új krajczárt fizetett nekem azért, hogy nevét ne áruljam el, mely összeget felülfizetesképen az ő nevére pénztárra adtam.

Az én hugomnak különben panasza nem lehet e gyakori szerepeltetés miatt, mert ő ékes szavatai által sok babért aratott; de nekem ezen a téren is csak a tövissek jutottak. Azt is elmondom, hogy miért.

Amihelyest kitudódott, hogy a mai hangversenyen újból én fogok felolvasni, a kézdivásárhelyi hölgyek közül néhányan azon kéréssel járultak elnök bárónő ő méltóságához, miszerint hatna oda, hogy hagyjak békét a nőknek felolvasásomban, mert az nekik egy cseppet sem kellemes, ha mindig ő róluk beszélnek. Ők tudják nálam nélkül is, hogy milyenek. Ne beszéljek a kürtöskalácsról, mert ők nem szorultak az én magyará-

zataimra. A mit ők megcsinálnak, az ugyan le nem szotyog a fáról és olyan könnyű, hogy egy sohajtás is felrepi. Továbbá ne lássak bolond álmodat a házasságról, vagy ha látok, tartsam meg magamnak s ne blamirozzam azt a szent intézményt, s végül ne tegyem guny tárgyává azt a szent nedvet, mit női könnyeknek neveznek stb. stb. Szóval kimondatott, hogy az én eddigi felolvasásaim nem érnek egy hajítófát. És mindezt nekem a 28-ik felolvasásom után kellett megtudnom!

Elnök báróné természetesen kegyesen meghallgatta a panaszt s engem ad audiendum verbum maga elébe cзитálva, kimondotta azon ítéletet, hogy eddigi felolvasásaimban a nőkre, házasságra és szakácművészetre gyártott élezeim komolyan rosszatlatnak s köteles vagyok a mai napon súlyos büntetés terhe alatt olyan felolvasást tartani, melyben a nőknek béke és elégtétel adatik, mert különben . . .

Ezen határozat indokolása ugyan elmaradt, azonban kegyelmesen megengedtetett, hogy magamat védelmezzem. Ennélfogva én ügyemet a nagy közönséghez felebbezve, védelmemet a következőkben van szerencsém előterjeszteni.

Miután mint vádlott az általános kérdésekre nem lettem kihallgatva, következőleg vallom be:

1. Vezetékevem ugyanaz, a mit apám visel (ez sem minden embernél úgy van); keresztnemem meg az, mely a kalendariumban 13-szor fordul elő. Ennélfogva engem minden évben 13-szor muzsikálnak meg névnapjaimon. Ez, azt hiszem,

hogy egy ok bírám részvétele. 2. Éveim számával nem szolgálhatok, de oly korban vagyok, midőn a szolid életű ifjak haja a fülek körül ezüstösödni kezd. 4. Irni, olvasni tudok. Bár csak ne tudnék! Nem állanék most bírám előtt. 4. Vagyonom van: egy hő szív, mely tud lelkesülni minden szépért, legyen az eszme vagy nő. 5. Büntetve nőkért nők által gyakran voltam.

Ezeknek előrebocsátása után védelmemet, illetve felebbezési indokaimat előterjesztem, tisztelettel kérvén a megjelent közönséget s különösen a szépnemet, hogy kegyelmesen ítéljenek én felettem.

Töredelmes szívvel beismerem, hogy sok olyasmit irtam és olvastam fel ezen asztal mellől, mikről hallgatnom kellett volna, de kérem enyhítő körülménynek tekinteni, hogy elvéve mondtam a nőkről szépeket is, s ha egyik-másik kifejezésem talán igen éles volt is, de igaz volt. Felolvasásaimban mindig mulattató akartam lenni és soha sem tanulságos, mert erős meggyőződés szerint egy mulatságon a felolvasónak szórakoztatni és nem tanítani kell, s ha én a jó kedély anyagát a női könnyekben, a házasságban, kürtöskalácsban, agglégény-adóban stb. találtam fel, azt tölem senki rossz néven nem veheti.

Ha tisztelt bírám megengedik, a magam igazolására rendre veszem a dolgot.

Sérelmesnek találom elnök báróné mint első foku bíró ítéletének azon részét, hogy jövőre hagyjak békét a nőknek. Már kérem alássan, én jelenleg abban a korban vagyok, mikor az ember-

Mai számunk fély melléklettel jelenik meg.

meg nem tört magyarság, melynek ősei a nagy király és dicső atyja, a keresztyénség középkori legnagyobb hőse, zászalai alatt mindig híven küzdöttek a magyar állam és az európai polgárisultság védelméért vívott nehézharcokban, melynek fiai és leányai a legnehezebb időkben is mindig minden nemzeti közeledő lelkesülten meghozták áldozataikat, joggal vél arra számíthatni, hogy az erdélyi részek legmagyarabb s legmiveltebb városában felállítandó nemzeti emlék eszméjét, — mely hivatva van a dicső mult iránti kegyeletet ápolni s nemzeti miveltségünk fensőségi hatalmát hirdetni — a hazafi érzelem kész lesz s a nemzet közakarata erős lesz megvalósítani.

Szíves adományok nagytiszteletű Nagy Lajos unitárius esperes és főgymnasiunai tanár urhoz, mint a szobor-bizottság pénztárnokához (Kolozsvár, hosszú-utca 5. szám) küldendők.

Kolozsvár sz. kir. város törvényhatósági bizottsága által kiküldött szobor-bizottság nevében, 1888. december 31-én:

Hegedűs Sándor, elnök. Sigmund Dezső, működő alelnök. Albach Géza, alelnök. Dr. Szabó Károly, alelnök. Dr. Hegedűs István, titkár. Dr. Szabó Gyula, jegyző. Nagy Lajos, pénztárnok. Br. Bánffy György, Gr. Bánffy György, Gr. Béli Akos, Benigni Sámuel, Dobál Antal, Gr. Esterházy Kálmán, Dr. Ferenczi Zoltán, Gámán Zsigmond, Dr. Groisz Gusztáv, Gyarmathy Miklós, Br. Jósika Sámuel, Kövály László, Gr. Kuun Géza, Sándor József E. M. K. E. titkár, Dr. Szász Béla, Dr. Török István, Weisz Mór, a végrehajtó bizottság tagjai.

SZEMLE.

Szerbia foglalta el a héten a politikai világ figyelmét. Aggodalommal teljes érdeklődéssel vártuk a Belgrádból jövő híreket. Nem csoda. A mostani feszült politikai helyzet mellett minden csekély zörrenés képes nagy riadalmat okozni. Hogyne fordulnánk tehát érdeklődéssel egy balkán állam felé, midőn oly átalakuláson megy keresztül, mint most Szerbia?

Az utóbbi belgrádi hírek szerint Szerbiában a viszonyok lényegesen javultak. Milán király és a szkupstina között a tárgyalások az alkotmány-revizióra vonatkozólag megnyugtató folyamatot vettek. A liberálisok s a radikálisok két csoportja egészen ki van békülve s csekély, magától a királytól származó módosítással elfogadják az alkotmány-tervezetet.

ről azt szokták mondani, hogy megállapodott, megélemedett fiatal ember, s ha én nem hinném, eléggé figyelmeztetnek azok a váratlan szürke vendégek, melyek napról napra több-több tért kezdenek hódítani fejemen. Tehát elvesztegetni való időm egyáltalában nincs. Ha én most kezdek békét hagyni a nőknek, eljön hamar az idő, midőn ők is békét hagynak nekem. Ezt pedig bizony Isten nem szeretném megérni. Kérem tehát az ítélet ezen ágát feloldani s nekem továbbra is megengedni, hogy foglalkozhassam a nőkkel, kik nekem minden időben a legkedvesebbek valának.

Zokogva kellene beismernem azt is, hogy a házasság szent intézményéről gyakran tiszteletlenül megjegyzéseket tettem. A zokogást engedjék el nekem s a beismerést megteszem. Megvallom őszintén, hogy én a házasságot régebben úgy képzeltem, mint egy gyönyörtől berendezett kertet, melybe nagyon szeretne belépni az ember s azt hiszi, hogy ott egy egész életet a legnagyobb boldogságban lehetne eltölteni, s ha aztán bejut és egy néhány napig benne él, lassankint arra a meggyőződésre jut, hogy bizony itt is lehet unatkozni, s vágyik kifelé. Később úgy voltam a házassággal, mint némely államok népei a köztársasággal: irigylik a szomszédtól, de maguk nem merik magukévá tenni. Igen sok hitelt adtam azon agyafurt mondásnak is, hogy a házasság olyan fontos kérdés, mely megérdemli halálunkig gondolkozni rajta. Szóval én készségesen és bünbánólag ismerem el, hogy rettenetes bolond eszméim voltak ezen Ádám apánk által kezdeményezett s évszázados szokások által szankcionált szent és magasztos intézményről s következképpen fel-

Milán király folyó hó 26-án az összes miniszterek és kormánybiztosok jelenlétében fogadta a radikális pártnak 120 legkiválóbb tagjából álló küldöttségét, melynek szónoka köszönetet mondván a királynak, hogy a szerb népet önként liberális alkotmánynyal akarja megajándékozni, biztosította a radikális pártnak a trón és a haza iránti odaadó hűségéről. A király lelkesült zsvívköltásoktól gyakran félbeszakított válaszában kiemelte az új alkotmányterv előnyeit. Kijelentette, hogy annak változatlan elfogadását várja a szkupstinától, s ahhoz feltétlenül ragaszkodik.

Hogy mennyire ragaszkodik Milán az alkotmányjavaslathoz, bizonyítja ama hír, hogy Milán király kész lemondani, ha az a szkupstinában nem találja kereszttülneni. E hír szerint a király tényleg már alá is írta minden eshetőségre a lemondásra vonatkozó okmányokat. Ezekben fiát jelöli ki utódjául, s királyi akaratának utolsó tényeként regensséget rendel el Sándor kiskorúsága idejére. Meghagyja egyúttal, hogy a kiskorú király anyjának, Keesko Natalia asszonynak, sohasem szabad Szerbiába visszatérnie, nehogy regensznővé lehessen.

A szerbiai események folytatását méltó kíváncsisággal várjuk.

Romániával való kereskedelmi szerződésünk megújítása tárgyában sűrűn cikkeznek a román lapok. Látnák a bajt, de nem merik a valót mondani. Nem mondják ki, hogy a romániai parasztok lázadásának legfőbb indoka abban keresendő, hogy a föld népe nem tudta értékesíteni holmiját s úgy szolva téllenségre van kárhoztatva. Most már mindenki a megkötendő szerződés szükségéről beszél. Maga Carp olyanformán nyilatkozott, mintha már nem is volna sok ellentét a szerződő felek között. Az a sokszor hangzott baráti viszony, mely egy a trónbeszédben, mint a feliratokban is kifejezett nyert, valóban a szerződés létrejöttét mulhatatlanná teszi.

A háromszékmegyei „Erzsébet” árvaleány-nevelő intézet hangversenye.

Kézdi-Vásárhely, decz. 28.

Hetek óta lázas tevékenységgel folyt az előkészületek a háromszékmegyei „Erzsébet” árvaleány-nevelő intézet hangversenyére. A Báro Szentkereszty Stephanie urhölgy és Potsa József megyei főispán ur elnöksége alatti derék rendezőbizottság mindent megtett arra nézve, hogy városunk és megyénk humánusan gondolkodó közönségét egy olyan élvezetes estélyben részesítse, a melyről mindenki jó emlékekkel s meglepéssel távozhassék el. S a hangverseny tegnapi (december 27-én) megtörtént. Megtörtént szép erkölcsi és anyagi sikerrel, Háromszékmegye intelligens közönségének színe-java részvételével, mintegy

olvasásaimban sok impertinens megjegyzést engedtem meg magamnak, de most, mélyen tisztelt bíráim, egészen másképen áll a dolog. A legényi egyedüliség és gyámoltalanság már régen házasság-tisztelővé tett. Az a kínos érzés, midőn ruhánról egy-egy gomb leszakadt s azt én nem tudtam visszaapplikálni, vagy midőn nyakkendő-csokrommal félórásig elvesződtem, vagy midőn este hazatérve, hideg szobát s meleg ivóvizet találtam, és ezenkívül sok más apró kellemetlenség már régen meggyőzött arról, hogy az üdvőt csak a házasságban lehet keresni, melyben leszakadt gombok s ügyetlenül kötött csokrok nem léteznek s az embert nemcsak meleg szoba, hanem meleg szív is várja. Kijelentem tehát, hogy imádom a házasságot, s ezt leginkább azzal fogom bebizonyítani, hogy mához egy évre mint jól szoktatott férj fogok ezen asztal mellől felolvasást tartani, ha ugyan ezt feleségem meg fogja engedni.

Beismerem azt is, hogy egy rossz pillanat egykor arra vezetett, hogy a szakácsnői művészet egyik ágáról, t. i. a kúrtőskalács-sütésről, tartsak felolvasást. Oh átkozott gondolat, oh élttem leggyászosabb perze! Miért hogy ennek be kellett következni! Nincs sem égen, sem földön részemre mentség! E kérdésben különösen eszedezem bíráim elnézéséért. Mentésgemül a vád ezen ágára nézve csupán annyit tudok felhozni, hogy akkor el voltam vakulva; a rossz példa hatott rám. Ugyanis nem sokkal azelőtt Szabó Estány bátyám a mézespogácsáról tartott egy talpraesett felolvasást és a közönségnek határtalanul tetszett. Mi természetesebb, hogy a rossz példa hatott s én más héten a kúrtősről olvastam fel. Azt hittem, hogy tetszeni fog, mert hát a kúrtős kitudóbb eledel a méz-

ezzel is dokumentálva azon tényt, hogy az árvaház egészen megyénk intézménye, a melyet fejlődésében segíteni, felvirágzásán munkálni kell megyénk minden humánusan gondolkodó polgárának osztály- és rangkülönbség nélkül. Ezen meggyőződés, ez a jóindulatu nemes gondolkodás vezette bizonyára megyénk közszeretben álló, derék és kedves főispánját, méltóságos hatálykai Potsa József urat és Gróf Mikés Benedek-nét, a meggyezerte jótékonyágáról ismeretes főúri hölgyet leányával, valamint Báro Szentkereszty Stephanie, Báro Szentkereszty Iréne, M. Seethal Ferenczné, Bély Tivadarné, Potsa Bertalanné, Damokos Jánosné urhölgyeket, Báro Bánffy Farkas, M. Seethal Ferencz, Bély László, Ujvárossy József, Damokos János és Albert stb. urakat s még igen sokakat megyénk intelligenciájából, a kik a zord időben is fáradságot és áldozatot nem kímélve, eljöttek, hogy megjelenésükkel az estély fényét emeljék. Sietett is a rendező bizottság s a közönség egyaránt leróni a tisztelet és hála adóját a kedves vendégek iránt, de különösen Potsa József főispán ur s Gróf Mikés Benedekné Ó Méltóságaiak folytonosan a megérdemelt tüntetés központjai és tárgyai voltak.

A hangverseny pont 8 órakor vette kezdetét Fuhrmann Irén k. a. zongora-játékával, a ki Schumannnak „Ajánlat” című dalát Liszt átíratában s „Te vagy az én királynőm” Brahms-tól játszott el nagy szabotossággal, művésiesen. Székely Málna k. a. Szász Bélának „A halottak törvényszéke” című szép költeményét szavalta el gondosan, érzéssel, s teljes elismerést vívott ki vele magának. Dr. Szacsavay Gyuláné urhölgy, Pál Venczel és Barcsa Miklós urak énekeltek ezután Rákosi József ur vezetése alatt egy harmas-dalt Händel „Messiás” cz. oratoriumából, nagy gyönyörűséget s valódi élvezetet szerezve a klasszikus zene kedvelőinek. Szintén műélvezetben részesítették a hallgatóságot az „Olaszhon köszöntése Magyarországhoz” című kedves klasszikus zenehármas correct előadása által Báro Szentkereszty Iréne urhölgy (zongorán), Sebők József és Csizsár Sándor urak (két hagedűn). A műsor második szakaszát kevés szünet után újból Fuhrmann Iréne k. a. nyitotta meg a közönség elismerése között, nem köznap gyakortotssággal, igazi odaadással és szépen játszván el „Gondolatok” Wagner „Walkürök” című klasszikus zenéjű dalművéből egy kedves részletet. Dobay János, lapunk szerkesztője, tartott ezután egy humoros felolvasást, melyet mai számunk tárczájában vesznek olvasóink. A két utolsó szereplés képezte a hangverseny fénypontjait. Dr. Szacsavay Gyuláné urhölgy énekel népzenekar-kísérettel előbb egy elegikus hangulatú magán-áriát s utána népdalokat. Dr. Szacsavay urhölgynek városunkban ez második föllépte, melylyel teljes sikert aratott. Első föllépése alkal-mával is készséggel adtunk kifejezést abbéli meg-

pagácsánál. De nem csak az a hibám, hogy olyan dologba kontárkodtam bele, mihez sehogy sem értek, hanem kárt is tettem, mert a receptéből a tejet kifelejtve, a ki azután készítette a kúrtőst, ezer vég czárnával sem lehetett a sütő-fán megmarasztani, mind leszotyogott. Preczedens tehát van arra, hogy más is beszélt olyanról, mihez nem ért, sőt a közönség, mint legfőbb bíróság, döntvényileg helyben is hagyta, ennél fogva én is kérem a magam részére bíráim elnézését. Ítélethozatalnál ne méltóztassanak figyelmen kívül hagyni azon enyhítő körülményt, hogy az akkori háziasszonyok nekem 2 drb friss kúrtőskalácsot ígértek, ha a kúrtősről fogok felolvasást tartani. Egy ilyen ígért mindig hatalmas erkölcsi kényszer oly embernél, ki már 8-ik év óta vendégloji intertenczió alatt áll.

Bünbánattal ismerem be azt is, hogy egy alkalmal a női nemet, a teremtés eme dicső remekét, adóvgrehajtókká degradáltam. A dolog úgy történt, hogy egy időben a fővárosi lapok erősen kezdették hirdetni, hogy a meg nem házasodott legényemberekre külön adót fognak kiróni. Elfutott a pulykaméreg s felháborodásomnak egy felolvasásban adtam kifejezést, melyben meg volt mondvá, hogy a legény-adók felhajtására pártában maradt leányokat fog a kormány adóvgrehajtóknak kinevezni, kik mellett szoknyás zsandárok fognak fedezetet nyújtani. Megvallom, hogy igen alkalmas materia volt a gunyolódásra és én azt fel is használtam. Ezen felolvasásban ki volt mutatva, hogy voltaképpen nem a legényembereket kellene adóval sújtani, hanem azon nőket, kik szeszélyeik és pergő nyelvük által a fiatal embereket a házasságtól visszariasztották. Statisztikai-

győződésünknek, — melyet mai közreműködésével csilhatatlanul megerősített — hogy kellemes hanganyagával föltétlenül szép iskolázottságánál fogva hatásosan tud rendelkezni s bir azon ritka tulajdonsággal, hogy szívből énekelve, szívhez tud szólni. Nem világra szóló művész, de szerencsésen egyesíti magában mindazon szép tulajdonokat, melyek a társadalmi közéletünkben szokásos jelzővel élve, kis városunk „csalogánya”-vá teszik őt. A közönség is e nézetten lévén, sok tapsal, éljenzéssel és ujjazással tüntette ki méltó kedvencét. Mi e helyen is gratulálunk Dr. Szacs-vayné urhölgynek s ohajtjuk, hogy minél többször gyönyörködtesen kedves dalaival. De hogy „Finis coronat opus”, fényesen bebizonyította e közmondásnak igazságát az utolsó szereplő, Báro Szentkereszty Iréne urhölgy, a ki zongorán népdalokat adott elő általános figyelem mellett. Nem tartjuk szükségesnek e derék főuri ifjú hölgy működésének kritikái méltatásába bocsátkozni, de a hála és tisztelet hangján jegyezzük föl, hogy a nemes bárónő ama sokoldalú és buzgó munkásság s tevékenység mellett, melyet különben is az árvaház érdekében oly önzetelenül évek óta kifejtett, időt és fáradságot vett magának arra is, hogy belépve a szereplők közé, kiváló eleganciával, művészi szabatosággal, meglepő könnyedséggel s odaadó lelkesedéssel, tüzzel előadott pompás népdalaiban gyönyörködhetni alkalmat adott közönségünknek. Hódolat és köszönet érte a kisdad árva névében úgy Ő Méltóságának, mint az összes nagybecsű közreműködőknek nemes áldozatkészségükért, melylyel a jó ügyet elősegíteni igyekeztek.

Műsor lejártával az ifjúság tánczra perdült s ropogós jó kedvvel járta késő éjfélutánig. Szőke Pista ügyes talpalávalói s a kicsapongásig határtalan jó kedv hatása alatt még a mi jó szellemünk: a Báróné és kedvelt főispánunk Potsa József ur ő méltóságai is tánczra lelkesültek s a kellemes meglepetésben részesített közönség viharos éljenzéssel tüntette ki ő méltóságait, a kik egy gyönyörű csárdást ellejtve megmutatták, hogy jó kedvvel s örömmel mindenkinek hogyan kell és lehet mulatni a jótékony célozok érdekében.

Az estélyi tisztá bevétele közel 200 frt. Nem kicsinylendő eredmény.

Sok ilyen mulatságot az árvaháznak!

P. V. K.

V i d é k.

Kovászna, 1888. decz. 23.

(Tolvajbando.)

Több éve, hogy Kovásznán és vidékén a major-ságok és gazdasági eszközök lopása napirenden volt, a nélkül, hogy a tettesek hálóba kerültek volna.

lag ki volt mutatva az is, hogy ha az adó ilyen alapon vettetének ki, Háromszékmegyében a legtöbb adót fizetők kizárólag a nőkben telnének ki. Töredelmesen beismerem, hogy ezuttal igazságtalanul bántam a nőket, mert újabb számításom szerint a virilistáknak körülbelül csak felét ten-nék ki a szeszélyes és nyelven nők.

Tisztelettel kérem biráimat, hogy ezen helyre-igazítást, mint a javulás jelét, fogadják el tőlem, tudják be javamra.

A női könnyekről is irtam nem régiben egy felolvasást, mely talán némelyiket közelről érintett. Erre nézve csak az a szerény megjegyzésem, hogy csak tréfa volt; ne tessék komolyan venni, valamint én sem vettem életemben soha komolyan. Egyáltalában a női könnyeket komolyan venni nem lehet. Különben én ezért kellően meg is lettem büntetve; hogy mikor s miképen, arról ezuttal nem számolok...

Ennyiben kívántam felebbezésemet megokolni, s még csak annyit teszek hozzá, hogy én a jelen pillanatban mindazt, a mit valaha a szép nemről gunyosat vagy sértőt irtam, ünnepélyesen visszavonom, de a mi szépet, dicséretet mondtam, fenn-tartom és megerősítem. Bátran el merem mon-dani, hogy ez idő szerint nincsen ember, ki any-nyira tisztelné a női nemet, mint én, s talán lesz az életben alkalom, hogy ezt be is bizonyítsam.

Ezeknek kijelentése után mély tisztelettel ké-rem biráimat, hogy elnök bárónő által hozott első-foku ítéletet feloldani s engem a nők házasság és szakácáság elleni kihágás vádjá alól felmenteni s ártatlannak nyilvánítani kegyeskedjenek.

Az apró csirkelopás fokozódott; az 1887., de különösen a folyó évben már libák, pulykák, ma-laczok és borjú veszték el és a tolvajlasi esetek is gyakoribbakká váltak.

Jó közmondás: „Addig viszik a korszót a vizre, míg eltörik.” Folyó hó 16-án este Bodó Antal uram lopott tárgyakat árulván Páva községében, nyakon csípték és csendőrkékre adták. Szilvási csendőr-örmester megkapván a fonsalszálat, határt nem ismerő buzgalommal és erélylyel utána látott a dolognak s pár nap alatt kézzel kerítvén a tolvaj-bándát, ma már a kézdívásárhelyi kir. törvény-szék kezeiben vannak a jó madarak. Bodó Antal léczfalvi csavargó, a ki még hasonló bűncselekvé-nyekért büntetve volt, kovásznai Sándor András a nejevel, kovásznai Zágoni Ferencz, a ki bizonyi-tékok elégtelensége okán szabadult meg az apa-gyilkosság vádjá alól, továbbá Bartos István ge-lencei és Hadnagy Józsefné zabolai lakosok ke-rültek eddig a törvény kezébe; a vizsgáló bíró elélyességétől függ már most kideríteni a tolvaj-banda részletes szervezkedését.

Eddig 247 drb tyúk, 4 drb pulyka, 65 drb lud, 1 réce, 4 malacz, 2 borjú és nagyon sok gazda-sági eszköz veszett el több helyről, összesen 711 frt becserétkkel.

Az elvesztett tárgyaknak egy része az orgazdák telkein megtalálattott s így már nincs kétség, hogy a bejelentett tárgyak nagyobb részének el-lopása ki fog derülni. Feladás szerint 5 betöré-es bűncselekvény követtetett el.

Midőn a sok tyúkhustól meghízott Sándor An-drás orgazdát és az általa rosszul fizetett s e miatt elsoványodott czimborákat Kovásznáról Kézd-i-Vásárhelyre szállította a csendőrség, százakra menő néptömég gyülekezett össze, ezt kiáltván a tolvajok után: Isten vigyen, Isten soha haza ne hozzon.

Ugy is van. A gyakori betöréses tolvajlások rémületbe ejtették a lakosságot. Meg vagyok győ-ződve arról, hogy a jól szervezkedett tolvajbando rablógylkosságokra is vetemedett volna, ha még tovább folytathatta volna bűnös üzemait.

Jellemző az is, hogy midőn a tolvajok az őket szállító szekerekre a csendőri laktanyából kikisér-tettek s meglátták a hullámozó néptengert, Bodó Antal uram ekkép kiáltott fel: „Szép násznép van itt!” Aztán rámutatván Sándor András or-gazdára, így szólott: „Ez az én násznagyom.”

Cs.

Különfélek.

— Mária Valéria főhercegnő, a magyar király legfiatalabb gyermekét, a „Pol. Corr.” értesülése szerint, Ferencz Salvator főhercegre eljegyezte. Ezt a házasságot nem kötik semmiféle politikai célzattal, mint a hogy uralkodóházak leányait férjhez adni szokás. A mindenható szerelem az, a mi a két fiatal szívet egybekapcsolja, s Mária Va-léria főhercegnő, a ki annak adhatja kezét, a kihez szíve vonzza, bizonynyal szívesen lemond ezért a cseréért bármilyen fényes koronáról, a melyet valaha a fejére tehetett volna. A főher-cegnő jelenleg 22, a főhercege 26 éves.

— Kézdí-Vásárhely képviselőtestülete folyó hó 28-án gyűlést tartott, melynek csekély számú tár-gyait a következők képezték: 1. Polgármester be-jelentése, hogy a fogyasztási adók 13070 frt 95 kiban a városra mint erkölcsi testületre utaltat-tak, tudomásul vétettek, s egyszersmind hosszabb tárgyalás után határozatilag kimondattott, hogy a fogyasztási adófelügyelői állás ezután pályázat útján fog betöltetni, köteles lévén minden pá-lyázó ajánlatát a kezelési százaléknak pontos ki-tüntetése mellett folyó hó 31-én reggel 9 óráig a a polgármesterhez benyújtani s az ezen napra összehívandó képviselőválasztás útján tölti be a felügyelői állást. 2. Polgármester jelentése, hogy a szegény-alapból 100 szegény tanuló gyermek lát-tatott el karácsonykor meleg téli ruhával, elis-merőleg vétetett tudomásul. 3. Polgármester be-jelenti, hogy a tanácsház melletti Szabó István-féle telket 2021 frton megvásárolta a város ré-szére. Tudomásul vétetett. A gyűlés fél 12 óraker ért véget.

— Halálozás. Zágoni Al b u Endre kisborosnyói nyug. ev. ref. lelkész folyó évi decz. 27-én reggeli 5 óraker élete 68-ik, boldog házassága 36-ik év-ben meghalt. 38 évig volt az Urszőlőjének kitünő pásztora. Nyolcz gyermeke, számos unokája és egy község meleg részvéte kísérté sirjához. Béke poraira!

— Meghívó. Zabolai özv. Gróf Mikes Benedekné ő méltóságának megbízása folytán a veres keresz-torbai járási fiók-egylete 1889. január 12-én a grófi kastélyban táncozzal egybekötött estélyt rendez,

melyre czimed tisztelettel meghívatik. Az estély összes felmerülő költségei a Grófné Ő méltó-sága szíves ajánlata szerint saját pénztárából fe-deztetvén: felkéretnek a t. résztvevők, hogy a rendező egylet érdekében annak pénztára javára 1—1 frtot fizetni szíveskedjenek. Kezdeté esti 8 óraker. Belépti jegyek előlegesen Kézdí-Vásár-helytt Báro Szentkereszty Stephanie urnő ő méltóságánál, Sepsí-Szentgyörgyön Kelemen Lajosné urnő ő nagyságánál, Kovásznán Hollaky Attila főszolgabíró urnál, nem különben az estély alkal-mával Zabolán a grófi kastély előcsarnokában kaphatók. A zabolai iskolaszéki elnök és községi előjáróság által a jótékony közl iránti tekintetből a zabolai iskola-épület és községhez helyiségei 1889. január 12-én rendelkezésre bocsátatván, ugyanott nők és urak átöltözködhettek czéljából több kényelmes helyiség készen tartatik, s a ru-hák őrizetéről gondoskodva lesz, nemkülönben az előjáróság minden nála jelentkező kocsis fogata elhelyezését eszközölni fogja. Felkéretnek a tisz-telt résztvevők, hogy megjelenésekről Hollaky Attila főszolgabíró urat Kovásznán 1889. január hó 8-ig lehetőleg értesíteni szíveskedjenek, hogy a tisztelt résztvevők kellő kényelméről már elő-zőleg intézkedés tétethessék. A rendező bizottság.

— Uj keresetforrást nyitott a borszéki üzlet a tulajdonos Gy.-Szárhegy és Ditró két község né-pének — írja a „Sz. N.” A borszéki borvises üve-gek ezután nem úgy fognak csomagoltatni, hogy zsupot gyömöszöljenek az üvegek közé, hanem minden üvegnek külön szalmahüvelyé lesz. Így természetesen a borviz láda nélkül is szállítható lesz. Ezen szalmahüvelyeket ez idő szerint kizá-rólag Szárhegy és Ditró községek lakói állítják ki, s bármily nagy mennyiségű legyen a készlet, Borszéken azonnal készpénzzel fizetik, százát 40 kron, a mi évenként 3 millió hüvely után 12,000 forintot tesz ki. Egy gyakorlott egyén ezen hü-velyekből naponta 150—200-at is megkészíthet. Ha már most tekintetbe vesszük, hogy egy sze-gény családban a szülőkn kívül még 3 olyan gyermek is van, ki a hat éven felül lévén, e hü-velyeket szintén fonhatja, egy gyermekre csak 25—75 drb, a szülőkre 100—100 drb s így össze-sen 275 drb hüvely számíttatva, nem kevesebb, mint 1 frt 10 kr napi kereset van biztosítva egy szegény családnak. Ditró és Szárhegy községek előjáróságilag intézkedtek már arról, hogy a köz-ségben több helyen is oktatást nyerjen a nép ezen hüvelyek fonásában. Igen szép és eléggé nem di-csérhető intézkedése ez úgy az üzlet igazgató-ságának, mint a községi előjáróságnak.

— Esküvő. Lázár Mihály százserényi kir. járás-bíróági aljegyző folyó hó 25-én vezette oltárhoz Romfeld János gyergyószentmiklósi sörfőzde-tulajdonos kedves és szeretetre méltó leányát: Elizt, az ottani társaskörök egyik kiváló alakját. Őszintén gratulálunk e frigyehez!

— A gyergyószentmiklósi korcsolya-egylet folyó hó 22-én a városi zenekar közreműködése mellett ünnepélyesen nyitotta meg jégpályáját. A sport-kedvelők nagy számmal jelentek meg s kedélye-sen mulattak a pályán. Közelebb az egylet esti korcsolyázást rendez.

— A locomobil- és cséplőgépkészítő esti tanfolyama a budapesti állami közép-ipartanodánál (VIII. ke-rület, Sándortér 4. szám) jövő január hó 2-dikán nyílik meg s márczius hó végéig tart. Iratkozni lehet naponkint este 6 órától 8 óráig. Felvételi feltételek: a magyar nyelv bírása, legalább 18 éves életkor, irni-olvasni tudás, az illetékes előjáróság-tól kiállított erkölcsi bizonyítvány. Tandij 5 frt. Vidékiek levélben is jelentkezhetnek.

Irodalom.

Az „Isten országa” című könyvből megjelent a II. kötet is, mely Molnár C. J. holland kate-cheta és Stanley Arthur westminsteri angol dá-kán beszédeit tartalmazza. A beszédek úgy for-mai, mint tartalmi szempontból méltán sorakoz-hatnak az első kötetben foglalt beszédekhez. Az átdolgozás kitünő. Ugy ezt, mint a megelőző kö-tetet melegen ajánljuk a közönség figyelmébe. Megrendelhető az átdolgozónál, Benke István ta-nárnál, Sepsí-Szentgyörgyön. Ára az első kötet-nél 1 frt, a másodiknak 1 frt 20 kr.

„Budapesti Hirlap.” Szerkesztő: Csukási József. A „Budapesti Hirlap”-nak a hazai művelt olvasóközönség vetette meg alapját. A lap eleitől fogva megértette a magyar közönség szellemét; minden pártérdek mellőzésével küzdött nemze-tünk- és fajunkért, és egyetlen jelszóval: ma-gyar-ság! Viszont az ország legkiválóbb intel-ligenciája is az átdolgozónál, Benke István ta-nárnál, Sepsí-Szentgyörgyön. Ára az első kötet-nél 1 frt, a másodiknak 1 frt 20 kr.

kívül a szerkesztőségnek annyi belső tagja van, a mennyivel egy magyar lap sem dolgozik. Minden fontosabb bel- vagy külföldi esemény fölül rendes levelezőn kívül saját külön tudósító értesítőt közvetlenül; a távirati szolgálat immár oly tökéletesen van berendezve, hogy elmondhatjuk: nem történik a világon semmi jelentékeny dolog a nélkül, hogy a „Budapesti Hírlap” arról rögtön ne adjon hírt és kimerítő tudósítást. A „Budapesti Hírlap” politikai cikkei Kaas Ivor báró, Rákosi Jenő, Grünvald Béla, Balogh Pál írják más kiváló hazai publicistákkal, hiven a lap független, magyar, pártérdekeket nem ismerő szelleméhez. Politikai hírei széleskörű összeköttetések alapján a legmegbízhatóbb forrásokból származnak. Az országgyűlési tudósításokat a gyorsírói jegyzetek alapján szerkesztik. Magyarország politikai és közéletére fölül távirati értesülésekkel látnak el rendes levelezők, minőkkel minden városban, sőt nagyobb községben is bír a lap: a „Budapesti Hírlap” távirati tudósításai manap már teljesen egy fokon állanak a világ-sajtó legjobban szervezett hírszolgálatával. Európa összes metropolisaiban Londontól Konstantinápolyig saját tudósítók vannak, a kik úgy az ott történő eseményeket, mint az elektromos dróton oda futó híreket rögtön megtáviratozzák. A külföldi rendes tudósítók közül minden fontosabb esemény fölül a szerkesztőség külön kiküldetési tagjai adnak gyors és bő értesítést. A „Budapesti Hírlap” e célokra havonként oly összeget fordít, mint a mennyi ez-éltt 10 évvel még egy-egy hírlap egész költségvetése volt; de sikerült is elérnie, hogy ma a legjobban, leggyorsabban értesülő organuma a sajtónak. A „Budapesti Hírlap” tárczatorovata a lapnak egyik erőssége s mindig gondot fordít rá, hogy megmaradjon előrelő színvonalán. A napirovatokat kitűnő zsurnalisták szerkesztik s a helyi értesülés ismert legügyesebb tudósítóknak van bízva. Rendőrségi és törvényszéki rovatok külön-külön szerkesztői a főváros sőtét eseményeit is mindig oly hangon tárgyalják, hogy a „Budapesti Hírlap” helyet foglalhat minden család asztalán. A közgazdasági rovatban a magyar gazda, birtokos, iparos, kereskedő megtalálja mindazt, a mi tájékozáására szükséges. A regénycsarnokban csak kiváló írók legújabb műveit közöljük. De ezuttal még egy kedves meglepetéssel is szolgálunk olvasóinknak. 1889. január első napján Jókai Mór-tól kezdünk egy új regényt, melyet korszerű írónk kizárólag a „Budapesti Hírlap” számára írt. Jókai Mór új regényének címe: „A ki a szívet a homlokán hordja”, s mint a költő maga mondja: „egy modern ezeregyéji mese”. A regény egyike Jókai ama genialis, ragyogó alkotásainak, melyek már oly régóta az ó búvós körébe vonták az olvasó közönséget, s Jókait oly népszerűvé, bálványozottá tették, a minő soha még magyar író nem volt. A regény eleje Magyarországon, a vége Mekkában játszódik. Hőse egy nő. Jókai Mór új regényének közlését 1889. január elsőjén kezdjük meg. Az előfizetési feltételei: Egész évre 14 frt, félévre 7 frt, negyedévre 3 frt 50 kr, egy órá 1 frt 20 kr. Az előfizetések vidékről legcélszerűbben postautalvánnyal eszközölhetők következő cím alatt: A „Budapesti Hírlap” kiadóhivatalának, IV. kerület, Kalap-utca 16. szám.

195-ik közlemény

a háromszékmegei „Erdőbet” árvaleány-nevelő intézet javára 1888. karácsony estéjére tett szíves adakozásokról.

Gróf Mikes Benedekné (Zaboláról) 12 skatulya játékszer, 9 drb téli posztó kendő, 12 drb selyemnyakkendő, 24 drb zsebkendő, 5 drb bábu, 6 drb himző-olló, 5 drb gyűszű, 9 drb képes meséskönyv, 7 drb füles nagypohár, 3 drb zsebpohár, 4 darab champagneres pohár, 9 drb kis üvegkancsó, 1 drb virágtartó; Báró Szentkereszty Stephanie int. elnök 20 drb fejravaló télikendő; id. Tóth Istvánné 4 drb fejravaló téli kendő, 60 drb czukorka és diók; ifj. Tóth Istvánné 2 drb fejravaló téli kendő, Szabó Mózesné 3 drb fejravaló téli kendő; Nagy Lajosné 3 drb fejravaló téli kendő; Fejér Antal és Károly 10 mtr köténynekvaló és czérna; Török Bálintné 1 skatulya édesség, 2 képeskönyv; özv. Pap Andrásné 4 drb zsebkendő, id. Benkő Pálné fél hektó pityóka, Kovács Áronné 2 koszu fűge, 12 drbka szappan, 3 levél-tű, 1 tuczat irón; Demeter Eremiás fűszerkereskedő (Brassóból) 1 koszu fűge, 3 drb narancs, 2 drb képes édesség, 1 csomag datolya, 1 skatulya különböző szép czukorka képekkel, 4 csomag aranylemez, 68 drb kis viaszgyertya, 1 nagycsomag szentjánoskenyér, 1 nagy csomag csemege; K. Csizsár Józsefné 2 tuczat plajbász, 24 drb tollnyál tollal, 90 drb írka; Réthy Józsefné 2 drb kendő; Szöcs Józsefné 1 pakk fonál, 30 drb kis gyertya, egy kis doboz édesség; Welnreiter Györgyné 2 téli kendő, 5 láb tarka fonál; özv. Potsa Jánosné (Peseleknéről) 10 mtr gyolcs, 1 pakk pamut, 1 véka borsó,

6 drb zsebkendő, 1 véka alma; Nagy Ferenczné szeszgyárosné 20 pogácsa; özv. Csizsár Pálné 2 csomag czukkerli, 12 drb viaszgyertya, Csizsár Dénesné 1 pakk karácsonyi czukorka; Csizsár Pálné Kovács Ilona 1 pakk aranyos dió; Nagy Ferenczné (szappangy.) 30 drb karácsonyi czukorka; özv. Nagy Mózesné 1 drb téli kendő; 1 köténynekvaló; Dobay Lajosné 2 köténynekvaló; Molnár Józsiásné fél véka mogyoró, 4 koszu fűge, Szöcs Mózesné 1 kosár dió; Kovács Károlyné 4 zsebkendő, 2 köténynekvaló és édesség; Dr. Sinkovics Ignáczné 2 kalács és 1 nagy kosár alma.

Báró Szentkereszty Iréne 3 frt, Ponory Sándorné 2 frt, özv. Hankó Lászlóné 1 frt, Dr. Szacsavay Gyuláné 1 frt, Benkő Sándorné szeszgy. 60 kr, Kovács Ferenczné, Székely Ivánné, id. Szöcs Jánosné 50–50 kr, id. Kupán Józsefné 40 kr.

Fogadják a nemes szívű adakozók az árvák nevében hálás köszönetünket.

Kézdi-Vásárhelyt, 1887. decz. 6.

Br. Szentkereszty Stephanie,
elnök.
Vajna Károly,
jegyző.

Közgazdaság.

Méhészkedés.

Ditrő, 1888. decz. 24.

A gyergyói r. k. tanító-egyesület 1888. nov. hó 20-án Kilyénfalván tartotta meg rendes gyűlését, melynek egyik főtárgyat a méhészet-egylet végleges megalakulása képezte. Minden lépés, minden legkisebb mozzanat, mely a székely nép anyagi jólétének előbbvitelére szolgált, különösen megérdemli a közfigyelmet, mert hiszen tudvalevő dolog, hogy az anyagi jólét, az élhető állapot egy uttal egyik legbiztosabb támasza és védője a becsületességnek is. E tekintetben tehát, úgy hiszem, nagyon szerencsés gondolat volt a gyergyói tanító-egyesület részéről, hogy a méhészkedés általánosítására vetette szemét. Kedves foglalkozás ez. Kevés befektetés mellett kitűnő tápszer és állandó jövedelmet nyújthat bárki részére. Egy darabocská kenyér egy kanál mézzel kész ebédet képezhet a szegény ember számára s még a gazdagabb is szívesen leül melléje. Gyakran megtörténik, sőt mindennapi eset, hogy az iskolás tanuló gyermek zsebébe csupán darabka száraz kenyérkaraj tesz az édes anyja s a kis tankötelessnek egész napon át – reggeltől estig – ezzel kell beérnie koszt dolgában, mert az iskola távol esvén a szülői háztól, délelőtti sehoggy sem mehetne haza, hogy otthon ebédelvén, a délutáni tanórákra rendes időben vissza is érkezhessenek. Ugy-e bár. jól elkelve ilyenkor a száraz kenyér mellett még néhány jó falat mész is? a mit pedig kis csoportban könnyen magával vihetne utitársul a szegény kis kopláló. A mész tápértékét fölösleges magyarázgatni. A napszámos, a gazdag egyaránt segíthetne a jelzett állapoton, magán és gyermekein egy kevés szakismerettel. De éppen e kevés szakismeret hiányzik székely népünk nagy többségénél. E bajon kívánt és kíván segíteni a gyergyói tanítóegylet egyetértőleg a minden tekintetben odaadó, lelkes buzgóságu és tevékenységű gyergyói róm. kath. ft. papsággal, midőn a tanító-egyesület mellett még méhészegyletté is tömörült. Csak a szorgalom, a kitartás ne lankadjon; akkor rövid időn több százezer apró munkás – méhecske – fog a gyergyói székelyek életmódjának édesítésében közreműködni.

A méhészet-egylet elnöke ft. Ferenczy Károly gyergyószentmiklósi latin szert. plebános, titkára t. Berde Ferenc tanár. Az alapszabály illetékes helyen már megerősítést nyert. Az egyesület székhelye Gyergyó-Szentmiklós, hol minta-méhes lesz berendezve. Az egyesület a jövő tavaszon már megkezdte tényleges működését. Csak előre az anyagiakban is!!

Józsa Sándor.

A közönség köréből.*

Válasz.

A „Székelyföld” ez évi deczember hó 13-áról kelt 100-ik számában r. l., K. F. ur iránti elfogult jóakarattól és feltétlen hűségéből, fitymálódva gunyt akar üzni belőlem s idő előtt mumusokkal ijesztget; azért is kötelességem a válaszadás.

Nem kétem, hogy minden panaszlevél visszautasító, kivált az érdekeltre nézve. De kérdem: hát a hallatlan tanügyi mulasztás nem volt-e visszautasító? Gondnoksági gyűlés nem tartani 1888. július 22-től november 11-éig! Vajjon a jelzett négy hónap nem a legfontosabb iskolai idő-

* E rovat alatt helyet adunk a közérdekű felszólalásoknak, de a felelősség a beküldőt illeti. Szerk.

höz tartozik-e, midőn az iskolai költségvetés, évi számadás, iskolalátogatás, tandíj-kirovás, tandíj-elengedés és a folyó ügyek elintézése halasztást semmi szín alatt nem tűrhetnek? Azért én a főnnebbi fontos érvek alapján kimenthetlen mulasztásaikat határozottan elítélem, czikkírónak pedig nem a tanügyet szem előtt tartó állításait visszatartom és panaszomat, úgy, a mint az a „Székelyföld” idei 93-ik számában megjelent, ma is egész teljességében fentartom.

„Az érdemekben megöszült Koós Ferencz” — saját állítása — még nem indok arra, hogy négyhónapi tanügyi mulasztásaiért eljárását lelkiismeretlenségnek ne lehetne joggal nevezni. Különben itész ur egyoldalú; én, valahányszor ama nevet hallom, olvasom vagy írom, mindig melléje teszem a bukaresti Czelder Márton féle „Tükröt” és így akkor előttem amaz érdemek meglehetősen redukálódnak.

Lám, lám, r. l. ur, a panaszíratnak még a legkomolyabb részét is „nyelteségek” nek kegyeskedik deklarálni. Persze illyent csak az tehet, a ki a magas miniszteri ildomos, de szerintem mégis dorgálást magában foglaló felhívást nem akarja megérteni. Pedig hát így áll a dolog: K. F. ur a pütkerecezi állami iskola működését nem kísérté kellő figyelemmel; hiányok, mulasztások voltak ott és azok nem lettek orvosolva. Azért is a miniszter ur 10.401. sz. rendeletében így szól neki: „Felhívom azonban nagyságodat, hogy a pütkerecezi állami iskola működését szigorú figyelemmel kíséred; a mennyiben hiányt vesz észre, annak orvosolása iránt haladéktalanul intézkedjék”; mely magas rendeletre K. F. ur hivatalos 559. sz. alatt a gondnokság előtt e fogadalmat tette: „Részemről a pütkerecezi állami elemi iskola működését a magas meghagyás szerint szigorú figyelemmel fogom kísérni s kötelességemet teljesítenem. Koós Ferencz m. k. kir. tan., tanfelügyelő.”

Czikkíró engem azzal vádol, hogy: „Fejér Gyula korábbi hasonló panaszait alaptalanoknak találván, azokkal elutasította őt a miniszter.” Hogy az iskolatörvény szerinti különvéleményeim, panaszaim egy része Koós ur minden erejének megfeszítése s ellen-felterjesztései alapján vissza lett utasítva, azt nem tagadom; de hogy azok alaptalanok lettek volna, azt határozottan visszatartom.

1. Mert igaz az, hogy a legelső házber-szerződés megkötésekor a gondnoksági gyűlésben a kincstár érdekében indokolva felszólaltam, hogy évi 200 frt eléig tisztességes házbér faluhelyen egy fedél alatti 3 tanteremért s egy tanítói lakért; de a gondnokság s a tanfelügyelő ur 300 frtot vélték jónak évenként, s így van az ma is 5 év óta.

2. Felszólaltam, hogy az egyik tanítónak nincs törvénytábla lakása, kertje, udvara, fás kamrája; de hát azért ezen törvénybe ütköző dologon se a gondnokság, se a tanfelügyelő — noha jól tudják a tényt — mai napig se segítettek.

3. Panaszot emeltem az oklevél nélküli tanítónő miniszteri tudomás nélküli itt alkalmazásáért, de a törvény szerint az két év leforgása alatt sem vizsgázott; sőt a tanfelügyelő ur különös kegyéből még két évig tanképítését nélkül eltűrtvén, csak négy év leforgása után helyzetetett el más munkakörbe, mivel oklevelet nem szerezhethetett.

4. Indokolt kifogást tettem a nevelésügyhöz mit sem értő gondnoksági elnök ellen, ki kötelességeit több irányban kellőleg nem teljesítette, ki alatt tanügyünk a tanfelügyelő régebbi nyilatkozata szerint rosszul ment s akkor őt lemondattván, mást kért fel az elnökségre. Mivel azonban az állami iskola ügye még szakképzetesebb elnököt igényel, — csodák csodája! — ugyanazt visszafogadta s 5 év óta vele nagyon meg van elégedve és a tanügy — a mint a hiányok, mulasztások igazolják — szépen emelkedik és virul. Nem kell ahhoz itt sok nevelészetit érzék és tudomány. Elég qualificatio és biztosíték ahhoz a jegyzői felfüggesztés ténye s a fegyelmi vizsgálatból eredt kényszerlemondás.

5. Felterjesztést tettem egy elöregült s szakképzetlen tanér elhelyezése, illetve nyugdíjaztása iránt; de ettől Koós ur semmi szín alatt nem tudott megválni, sőt igazgatói állásba helyezte s miatta egy fiatal tanér direct uton helyezett el a miniszter és ennek helyébe kárpótlásul ugyan-csak egy okleveles tanítót nevezett ki.

6. Felszólaltam a magas állam és a pütkerecezi ág. ev. egyház között fennálló jogérvényes szerződés 4-ik pontjának megsértése miatt; de azt Koós F. ur öntudatosan s tényleg másodízben is megszegte, a mi könnyen újabb panaszra adhat okot.

7. Ajánlatot tettem a gondnoksági tagok számának 5-ről 9-re történendő emelése végett, mit a nm. miniszter ur kellő időben meg is tett.

8. Két ízben tettem javaslatot a gondnoksági gyűlésben, hogy egy szabályszerű, bekötött gondnoksági jegyzőkönyv vétessék és hogy a gyűlések tárgyai helyesen, kifogástalanul fogalmaztassanak; de, dacára annak, hogy a tanfelügyelő mind a két irányból nagy hiánynak pozitív tudomása-

Folytatás a mellékletben.

Ujévi ajándékul
alkalmas
POMPÁS DISZMÜVEK
kaphatók
Turóczi László könyvkötőnél
KÉZDI-VÁSÁRHELYTT.

Árverési hirdetmény.

Alólírt tömeggondnok által közhírré tétetik, miszerint kovásznai vagyonbukott kereskedő Gyertyánffy István csódtömegéhez tartozó, a csődeltárban 1 tételszámtól 680 tételszámok alatt felvett, leltározott vegyes árucikkek és bolti szerelvények Kovásznán az 1889. évi január hó 17-ik napján d. e. 10 órakor a bonthelyiségben megtartandó nyilvános birói árverezésen el fognak adatni.

Az eladás három csoportban tömegesítve, és pedig az első csoport 862 frt 32 kr leltári becsáron felül egy tömegben, a második csoport 262 frt 55 kr leltári becsáron felül szintén egy tömegben, a harmadik csoport pedig 413 frt 45 kr leltári becsértéken felül szintén egy tömegben bocsáttatnak árverés alá; az első határnapon csakis becsáron felül adatnak el tömegesítve; ha pedig az első határnapon becsáron felül ígéret nem tétetik, ezen esetben közvetlenül következő napokon leltári tételenként bocsáttatnak az árucikkek árverés alá és ekkor becsáron alól is eladatnak.

Vásárló köteles bánatpénz fejében a becsár 10%-át letenni, mi vevőnek beszámíttatik, a többinek visszaadatik; vásárló köteles mindenik esetben az egész vételárt az árverés leutésekor készpénzben tömeggondnok kezéhez azonnal lefizetni; a feltételek a bíróság-nál megtekinthetők.

Kézdí-Vásárhelytt, 1888. évi december hó 20-ik napján.

Ügyvéd CSIKI JÓZSEF,
tömeggondnok.

Sz. 18—1888.
eln.

MEGHÍVÓ.

A „Gyergyói első takarékpénztár részvénytársaság“

az 1888-ik üzletévről

IX-ik ÉVI RENDES KÖZGYÜLÉSÉT

Gy.-Sztmiklóson 1889. január hó 27-ik napján d. u. 3 órakor

a Laurenczi János ur nagytermében tartja meg.

E közgyűlés tárgysorozata:

1. Elnöki megnyitás.
2. Háromtagu bizottság kinevezése elnök által, a szavazati jogok igazolásának számbavételére.
3. Ezen bizottság jelentése folytán, ha a közgyűlés határozatképes, a közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére három tagnak megválasztása.
4. Igazgatósági jelentés az 1888-ik üzletévről, a zárszámla és a nyereség-felosztás előterjesztése, ugyszintén az igazgatóság által tett több intézkedések és határozatok elbírálása, valamint több indítványok elfogadása.
5. A felügyelő-bizottság előterjesztése.
6. A felmentvények megadása.
7. Igazgató-pénztárnoki, esetleg elnöki, igazgatósági és felügyelő-bizottsági tag-választás.

Az alapszabályok 19. §-a szerint: hogy a közgyűlés határozatképes legyen, legalább 400 részvény képvisellete megkívántatik. A szavazati jog akár személyesen, akár két tanu által aláírt felhatalmazással ellátott megbízott által — kinek azonban részvényesnek kell lennie — gyakorolható; ily meghatalmazást azonban csak távollévő vagy meg nem jelenhető részvényesek adhatnak.

Nő részvényesek csak felhatalmazott által, gondnokság vagy gyámság alattiak gondnokuk vagy gyámjuk, illetőleg ezek felhatalmazottjai által, erkölcsi testületek megbízottjuk által gyakorolhatják szavazati jogukat; ez utóbbi esetben nem kívántatik, hogy a megbízott részvényes legyen.

Ennélfogva a t. részvényesek értesítettnek, miszerint szavazataik gyakorolhatása végett „Igazoló-jegy“-üket — a törzskönyvi kivonat szerint — részvénybemutató nélkül, 1889. évi január hó 24., 25. és 26-ik napjain a délelőtti hivatalos órák alatt az erre felkért felügyelő-bizottságtól átvehetik.

A „Gyergyói első takarékpénztár részvénytársaság“ elnökségétől.

Gyergyó-Szentmiklóson, 1888. december hó 3-án.

LÁZÁR LAJOS,
titkár.

KOPACZ ANTAL,
elnök.

Magyar királyi államvasutak.

Keleti vonal.

M e n e t r e n d.

Érvényes 1888. június hó 1-től.

PREDEAL—NAGY-VÁRAD.

Érvényes 1888. június hó 1-től.

Állomások			Vegyes vonat	Sze- mély- vonat	Gyors- vonat	Állomások			Vegyes vonat	Sze- mély- vonat	Gyors- vonat
Predeal (vendéglő)	(érk.)	(ind.)				Kis-Kapus (vendéglő, elágazás N.-Sze- ben felé)	(érk.)	(ind.)	10.59	12.12	
Brassó (vendéglő)	(érk.)	(ind.)	4.10	7.10			(érk.)	(ind.)	11.16	12.09	
Botfalva	"	"	4.38	7.31		Tövis (vendéglő, elágazás Arad felé)	(érk.)	(ind.)	1.07	1.27	
Földvár	"	"	4.56	7.47		Nagy-Enyed	(érk.)	(ind.)	1.51	1.47	
Mogyorós	"	"	5.18	8.02		Kocsárd (vendéglő, elágazás Maros-Vá- sárhely felé)	(érk.)	(ind.)	2.18	2.08	
Apáca	"	"	5.37	8.14			(érk.)	(ind.)	3.04	2.43	
Köpecz	"	"	5.58	8.30		Gyéres (elágazás Torda felé)	(érk.)	(ind.)	3.14	2.53	
Ágostonfalva	"	"	6.07	8.36			(érk.)	(ind.)	3.51	3.24	
Alsó-Rákos	"	"	6.26	8.52		Kolozsvár (vendéglő)	(érk.)	(ind.)	4.01	3.26	
Homoród	"	"	6.55	9.12			(érk.)	(ind.)	5.56	5.00	
Kacsa	"	"	7.16	9.25		Nagy-Várad (vendéglő)	(érk.)	(ind.)	6.37	6.37	5.32
Bene	"	"	7.39	9.45			(érk.)	(ind.)	11.04	11.04	8.42
Erked	"	"	8.03	10.00			(érk.)	(ind.)	11.19	11.19	8.47
Héjasfalva (elágazás Sz.-Udvarhely felé)	"	"	8.36	10.24		Budapest	(érk.)	(ind.)	10.00	6.33	1.55
Segesvár (vendéglő)	(érk.)	(ind.)	9.03	10.39							
Medgyes	(érk.)	(ind.)	9.13	10.46							
			10.37	11.47							

Brassóból Bukarest felé a vegyes vonat indul délután 1 óra 55 perczkor.

Héjasfalva—székelyudvarhelyi vasut.

Héjasfalva	indul reggel 6.45	Székely-Udvarhely	indul este 5.38
Székely-Keresztur	7.40	Bögöz	6.22
Nagy-Galambfalva	8.35	Nagy-Galambfalva	7.03
Bögöz	9.02	Székely-Keresztur	7.45
Székely-Udvarhely	érkezik reggel 9.45	Héjasfalva	érkezik este 8.46

Nyomatott Szabó Albertnél Kézdí-Vásárhelytt